

Лариса Гарнюк

Комунальний вищий навчальний заклад
«Дніпропетровський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти»

**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ШКОЛІ ДЛЯ
ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ**

Мета статті: дослідити вплив інноваційних технологій, методів, прийомів на процес та результат навчальної діяльності учнів з вадами слуху.

Методи дослідження: метод спостереження та метод аналізу.

Результати дослідження: можуть бути використані під час вивчення педагогіки та психології дітей з порушенням слухової функції організму.

Практичне значення дослідження: рекомендації щодо організації процесу навчання, методики, прийоми та техніки можуть бути використані під час проведення уроків у навчальних закладах для дітей з порушенням слуху.

Висновки: використання інноваційних технологій у процесі вивчення різних предметів у школі дає змогу покращити зміст навчання, вдосконалити методи і форми навчання, активізувати та індивідуалізувати його, сприяти всебічному розвитку учнів.

Перспективи подальших наукових розвідок: питання досліджене, але потребує подальших розвідок через появу все нових та нових інноваційних технологій.

Ключові слова: інновації, педагог-новатор, індивідуалізація, інтерактивне навчання, мультимедійні технології, наочність.

Навчання - це один з найважливіших процесів у житті людини, адже саме від якості цього процесу залежить майбутнє кожного представника суспільства. Педагог покликаний для того, щоб за допомогою маленьких відрізків часу, які називаються уроками, побудувати повноцінну та яскраву модель світу, розкрити учневі безліч таємниць, подарувати істину. Тому перед педагогом лежить велика відповідальність - зміцнити та загартувати учнів наукою. Та це буде неможливо без одного фактору. Цей фактор називається цікавістю! Для того, щоб дитина повноцінно отримала матеріал й ефективно застосовувала його впродовж життя - потрібно її зацікавити, тобто використати вміння, навички, прийоми креативного педагога, адже ми живемо в часи шаленого прогресу, коли кожного дня з'являються все нові й нові технології. Вчитель теж повинен удосконалюватися, адже класичне викладання уже не принесе бажаних результатів. Школі сьогодні необхідний не просто хороший вчитель, а вчитель - новатор. Сучасний, модерний педагог - це людина, яка

використовує плоди прогресу, це творча, креативна особистість, яка застосовує інноваційні методи, підходи та технології під час занять. Школи потребують вчителів з інноваційним мисленням, здатних усвідомлено взяти на себе відповідальність як за особистість іншої людини, що постійно розвивається, так і школи, як системи, що теж перебуває у розвитку.

У школах для дітей з вадами слуху використання інноваційних підходів у викладі матеріалу - це запорука успіху в опануванні навчального матеріалу, адже відсутність слуху потрібно компенсувати зоровим й тактильним сприйняттям.

Перш ніж розглянути види інноваційних технологій, використаних під час уроків у школах для дітей з вадами слуху, варто розтлумачити саме поняття «інноваційна педагогічна технологія».

Отже, інноваційна педагогічна технологія - це цілеспрямоване систематичне та послідовне впровадження в практику прийомів, способів педагогічних дій і засобів, які охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до одержання очікуваних результатів. Це - комплексний, інтегрований процес, що охоплює суб'єкти, ідеї, способи організації інноваційної діяльності і забезпечує результативність нововведення [9].

Саме вчитель є новатором, який, відштовхуючись від вимог навчальної програми, створює інакшу систему викладання, відкриває нові грані педагогічної майстерності, додає креативу, новизни в свій урок, стимулює дитину до пізнання світу. Вчитель-новатор ліквідує застарілі форми подачі матеріалу, адже всім відомо, що є перешкоди, які блокують педагогічні нововведення.

Андреев В. І. виділяє такий ряд проблем на шляху до введення педагогічної інновації в навчальний процес:

- консерватизм певної частини педагогів;
- сліпе слідування традиції по типу: «У нас і так все добре!»;
- відсутність необхідних педагогічних кадрів і фінансових коштів для підтримки і стимулювання педагогічних інновацій, особливо для педагогів-експериментаторів;
- несприятливі соціально-психологічні умови конкретного освітнього закладу та ін [1,440 - 441].

Щоб подолати ці перешкоди при організації інноваційної діяльності слід взяти до уваги те, що:

- в педагогіці, на думку К. Д. Ушинського, передається не досвід (технологія), а думка, виведена з досвіду;

- «чужий» досвід педагог повинен «пропускати через себе» (через свою психіку, сформовані погляди, способи діяльності і т. д.) і виробляти свій метод, що найбільшою мірою відповідає рівню свого особистісного та професійного розвитку;

- інноваційні ідеї повинні бути чіткими, переконливими та адекватними, відповідати реальним освітнім потребам людини і суспільства, вони повинні бути трансформовані в конкретні цілі, завдання і технології;

- інновація має оволодіти розумом і засобами всіх (або більшості) членів педагогічного колективу;

- інноваційна діяльність повинна морально і матеріально стимулюватися, необхідне правове забезпечення інноваційної діяльності;

- у педагогічній діяльності важливі не тільки результати, а й способи, засоби, методи їх досягнення [1,440 - 441].

Незважаючи на очевидну необхідність інновацій в педагогіці, існує ряд причин, які перешкоджають їх впровадженню в освітній процес, що безсумнівно певною мірою гальмує розвиток педагогіки, а педагогіка - це особлива сфера людської діяльності, і в ній переважне значення мають вияви індивідуальних, особистісних стосунків, світоглядних установок вчителя [8, 122]. Тож педагог покликаний, щоб долати будь-які перешкоди на шляху до результату. Потрібно не боятися експериментувати, бути педагогом-новатором.

Педагогічна інновація - це нововведення в галузі педагогіки, цілеспрямована прогресивна зміна, що вносить в освітнє середовище стабільні елементи (нововведення), що поліпшують характеристики, як окремих її компонентів, так і самої освітньої системи в цілому[2].

Ідея втілення інноваційних технологій в навчання передбачає досягнення мети високоякісної освіти. Освіти, яка буде конкурентоздатна та спроможна забезпечити кожній людині умови для самостійного досягнення тієї чи іншої цілі, творчої самореалізації у різних соціальних сферах, особливо важливим є питання навчання учнів, які мають інвалідність.

Інноваційність, як дидактичний засіб чи система, має при цьому втілитися у навчальні предмети.

Ідея втілення інноваційних технологій в навчання стала предметом інтенсивних теоретичних та практичних досліджень креативних педагогів-новаторів. Її теперішній етап характеризується розробкою та проведенням учителями інноваційних уроків різних профілей, а також створенням та вдосконаленням інноваційних та інтегрованих курсів, інколи, поєднуючих численні предмети навчальний матеріал яких відповідає вимогам шкільної програми.

Завдяки викладанню із застосуванням інноваційних технологій розширюється світогляд учнів, вдається показати учням світ широко, а не частково. Вчителі-новатори долають дисциплінарну розрізненість наукового знання, але не відступають від зазначеної теми. Просто розкривають всі грані актуального питання.

Педагог-новатор повинен застосовувати інноваційні методи та прийоми, які будуть розвивати вміння кожного учня індивідуально, а також проводити заняття, де працювати потрібно колективно. Індивідуалізоване навчання спрямоване на розвиток особистих навичок, вмінь, талантів дитини, воно допоможе виокремити індивідуальні здібності, які варто розвивати та підтримувати. Щодо колективного навчання, то воно створене, щоб навчити учнів працювати в парах, в командах, розвивати комунікативні здібності, поповнювати словниковий запас за допомогою спілкування один з одним.

У школах для глухих учнів застосовують обидва види навчання. Індивідуалізоване навчання - це метод викладання, який спрямований на особистість дитини, на його вміння та здібності. За допомогою цього методу можна заглибитись у внутрішній світ свого учня, зрозуміти рівень мислення дитини, дізнатися про те, який дитина має потенціал, виокремити лідерів у колективі та учнів, яким необхідно приділяти більше уваги. Метод індивідуалізованого навчання ґрунтується на думці, що не може бути двох дітей, які могли б брати участь у навчальних заняттях цілком однаково, а особливо в закладах для дітей, які мають вади слуху.

За допомогою методів спостереження та аналізу, педагог-новатор зрозуміє, яку саме інноваційну технологію чи прийом під час викладання, йому застосувати,

щоб дитина опанувала навчальний матеріал. Спостерігаючи за учнями та виявляючи їх інтереси та сильні сторони, педагог допомагає дітям вирішувати їх проблеми тими шляхами, які б відповідали їхньому стилю навчання. Здійснюється реалізація принципу свідомості у навчанні. Увага вчителя до того, що діти усвідомили з вивченого і як саме усвідомили [10,107]. Індивідуалізоване навчання допомагає поєднати учня та навчальну програму. Ідеї і теми навчальної програми потрібно підбирати з врахуванням інтересів і потреб кожного учня.

Учні з вадами слуху певна річ мають індивідуальні особливості, які вчителю треба спочатку виявити, а потім відреагувати на них, щоб забезпечити оптимізацію процесу навчання та розвитку. Такі індивідуальні властивості включають: сімейну культуру, вік (рівень) розвитку, стать, стиль навчання, потреби, можливості, темперамент, інтереси та самосприйняття, а також особливості стану здоров'я.

Якщо говорити масштабно, то індивідуалізація може стосуватись не тільки одного учня, а може вважатися інноваційним прийомом для навчання цілого класу, адже педагог-новатор розуміє, що клас - це єдиний мікроорганізм із власними інтересами, уподобаннями, нормами поведінки.

Щодо кооперативного підходу до навчання, то він є менш застосованим у школах для дітей з вадами слуху, адже діти мають особливості сприйняття і кожен потребує індивідуального підходу, індивідуального пояснення. Але ні в якому разі не говориться про те, що кооперативне навчання у школах для глухих дітей відсутнє, адже таке навчання покращує соціальний розвиток учнів.

Виділяють основні елементи кооперативного навчання:

- позитивна взаємозалежність. Застосовується під час проведення інтелектуальних перегонів, де є команди. Успіх кожного члена команди залежить від іншого учасника цієї команди. У позитивно взаємозалежних командах кожен учень має два обов'язки: він повинен знати обсяг навчального матеріалу і, крім того, повинен забезпечити вивчення цього матеріалу кожним іншим членом команди

- особиста відповідальність. Оцінювання кожного іншими членами команди. Члени команди повинні допомагати один одному, вони знають, хто потребує допомоги та якої. Також кожен учасник команди розуміє, що несе відповідальність за всю команду і від його відповіді залежить оцінка та успішність як колективу, так і себе особисто.

- особистісна взаємодія. Члени команди перебувають у тісній близькості один одного, діалог здійснюється так, що сприяє успіху. Діти поповнюють свій словниковий запас, вивчають нові жести, діляться досвідом. При цьому учні пояснюють, сперечаються, співпрацюють і пов'язують матеріал, вивчений сьогодні, з тим, який вони засвоїли раніше. Це розвиває комунікативні здібності в дітей, ліквідує почуття невпевненості, замкненість;

- соціальні навички. Учнів треба вчити лідерству, спілкуванню, формувати в них довіру до батьків, вчителів, однокласників, пересічних людей, прищеплювати навички вирішення конфліктів. Кооперативне навчання сприяє цьому, адже без активного спілкування в процесі навчання дитина не зможе соціалізуватися в середовищі чуючих.

Отже, застосування індивідуалізованих та кооперативних підходів під час навчання можна вважати інноваційним методом на шляху розвитку дітей з вадами слуху.

Саме під час індивідуалізованого або кооперативного навчання слід використовувати нетрадиційні вправи. Нетрадиційно побудовані заняття викликають в учнів інтерес навіть при вивченні найскладнішого теоретичного матеріалу. Саме цікавість на уроці активізує найпасивніших. Звичайно, перетворити складний процес засвоєння знань у гру чи свято - це непросте завдання. Проте можливе. Адже, саме гра, органічно притаманна дитині, прискорює вивчення матеріалу, стимулює учнів до творчості, сприяє кращому розумінню програмного матеріалу. Нестандартні уроки - це не лише свято, а й копітка праця для вчителя та учнів. Кожен нестандартний урок, перш за все виконує триєдину мету: навчає, розвиває, виховує. При виборі типу уроку важливо враховувати вікові особливості учнів, їх бажання і вміння, а також особливості здоров'я учнів. Нестандартні підходи можна застосовувати на різних етапах уроку, а саме: при сприйманні та усвідомленні навчального матеріалу, при актуалізації знань та вмінь учнів, при вивченні нового матеріалу, при закріпленні здобутих знань тощо.

Важливо розуміти, що у школах для глухих дітей не існує стандартних уроків, адже дуже важко викласти матеріал, коли діти не можуть сприймати інформацію на слух, тому кожен корекційний педагог - креативний, це педагог-новатор, який використовує всі вміння, навички, знання, таланти, щоб донести інформацію.

Сучасна методика викладання має багато прийомів інтерактивного навчання чуючих дітей: «Робота в парах», «Карусель», «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Мозаїка», «Аналіз ситуації», а також імітаційні ігри, дискусії, дебати. Хто сказав, що ці прийоми не можна використовувати для навчання дітей з вадами слуху? Ще й як можна. Адже, маючи багатий словничок, глухій дитині під силу будь-який з цих прийомів. В учня з обмеженими можливостями розуміння того, що йому визначений інший, більш складний шлях розвитку, має набутися особистісного змісту. І, що важливо, він повинен досягти таких соціальних стандартів, які притаманні чуючим учням. За такого підходу в школярів з сенсорними вадами значно підвищуватиметься соціальна позиція та рівень самооцінки [4, 7]. Варто розуміти, що використання інтерактивних технологій не самоціль, а засіб створення атмосфери доброзичливості й порозуміння, зняття з душі дитини почуття страху, або ще гірше - почуття неповноцінності. Інтерактивні підходи в навчанні - це спосіб зробити дитину розкутою, подарувати впевненість у своїх силах, налаштувати на успіх, виявити здібність до творчості.

Для дітей з вадами слуху вкрай важливим є словниковий запас. Адже вони повинні вміти висловлювати свої думки. Спілкуватися в чуючому середовищі. Важливим видом мовлення є мовлення вчителя. Воно має стати для учня взірцем у науковому та чисто людському плані - інтелігентного спілкування людей. У педагога школяр має вчитися монологічному мовленню. Вправа: «Читання з губ» допомагає учневі виробити правильне вимовляння звуків, слів. Мовлення, зразок якого дає вчитель, школяр застосовуватиме в різноманітних життєвих ситуаціях.

Здійснюючи мовленнєвий розвиток школярів, учителям слід спиратися на особливості комунікативної діяльності, в процесі якої опанування мовою й мовленням найефективніше відбувається в процесі спілкування. Воно вимагає такого контакту з іншими людьми, коли суб'єкт мовлення розраховує на

зворотній зв'язок, на обмін інформацією [7,137]. Тому важливими є уроки жестової мови, розвитку мовлення, української мови та літератури. Всебічний і глибокий аналіз механізмів сприймання цілісності тексту був свого часу здійснений А. С. Штерн. Вона слідом за Л. В. Сахарним розробила концепцію „набору ключових слів” як результат компресії тексту і певної опори для його відтворення читачем. Ці ключові слова ніби являють собою мінітекст, який організований так, як і будь-який розгорнутий текст, і лінійно, і ієрархічно. Для дітей важливо виділяти головні слова, дізнаватися значення цих слів. Також дослідження показали, що аналіз переказу допомагає з'ясувати емоційно забарвлені, особисто значимі знання індивіда, які вони проявляються в докладному описі мотивів і поведінці персонажів тексту, який переказується, його подій, опис навколишнього середовища. Адекватне, близьке до оригіналу відтворення текстів залежить від сприйняття дитиною точки зору автора, від її відповідності його особистісним цінностям і установкам.

Видатний психолог Л. С. Виготський зазначав, що розуміння оповідання подібно до розв'язання задачі в математиці: воно складається з відбору правильних елементів ситуації, в поєднанні їх у правильному відношенні, а також надання кожному з них правильної вагомості, впливу або ступеня важливості [3, 267].

Вище викладені позиції щодо структури розуміння тексту створюють підґрунтя для розробки критеріїв оцінювання у дослідженнях рівня розуміння текстів, створення системи діагностичних завдань та цілеспрямованого впливу на формування глибини розуміння текстів дітьми з вадами слуху [6, 37].

Для розвитку образного мислення глухих дітей в процесі навчання передбачається використання спеціальних дидактичних прийомів, що створюють умови для вільного перетворення учнем чуттєвого матеріалу, його різнопланового застосування, «вичерпування» з нього різного емпіричного змісту. Тому важливою особливістю образного мислення є перекодування та оперування образами, що виникають на різній наочній основі. Тому одним з методів підвищення ефективності навчального процесу, активізації та розвитку образного мислення учнів є реалізація такого дидактичного принципу, як наочність навчання, який передбачає створення учнем чуттєвого образу об'єкта, що вивчається. Адже, як було зазначено раніше - потрібно компенсувати відсутність слуху під час засвоєння нового матеріалу. Слід відкривати світ глухій дитині через зорове й тактильне сприйняття. Карти, плакати, дидактичні картки розвивають зорову пам'ять учнів, формують асоціативний ряд, стимулюють дитину логічно мислити, сприяють збільшенню словникового запасу, адже діти краще запам'ятовують лексику, якщо є фото, картинка предмета. Цікавим прийомом для розвитку моторики рук є робота зі спеціальним тістом (особливо для молодших школярів), дітки запам'ятовують літери, цифри, створюючи їх з тіста.

Для учнів середньої та старшої ланки варто відкривати світ мультимедійних технологій. Адже, великий інтерес учнів викликають яскраві малюнки до теми, відео. Вони стимулюють активне ведення дискусії під час обговорення теми. Використання комп'ютерної техніки сприяє більш вираженому індивідуальному підходу до кожного учня, особливо до того, у якого неповністю сформовані навчальні навички, тому, що він тоді має змогу включитися в загальну дискусію. Завдяки використанню комп'ютерної техніки

на уроках учні тринують логічне мислення, у них формується вміння самостійно виражати думки, підвищується емоційний рівень уроку. Використання комп'ютерних мультимедійних програм, як елемента сучасного уроку, підвищує його ефективність, враховує індивідуальні особливості учнів. Тому для візуального подання навчальної інформації широкі можливості надає саме комп'ютерна техніка. Комп'ютер забезпечує подання наочно-образної, графічної інформації поєднаної зі знаково-символьною, що дозволяє використовувати в навчальному процесі нові ефективні види наочності. Адже саме наочність відповідає за образне мислення. Воно є важливим компонентом будь-якої творчої діяльності, побудованої за рахунок використання рухливих, гнучких асоціацій. Рівень розвитку образного мислення учнів має особливий вплив на ефективність засвоєння матеріалу під час його вивчення, що постійно вимагає створення образів і оперування ними.

Вивчення окремих дисциплін чи окремих тем з використанням інноваційних технологій, комп'ютерної техніки та найсвіжішої інформації, взятої з мережі Internet, - це один із способів оптимізації та урізноманітнення навчально-виховного процесу. Комп'ютер вважають ефективним і потужним засобом під час вивчення багатьох тем шкільного курсу. Цей пристрій викликає в учнів бажання шукати нестандартні шляхи розв'язування задач, сприяє розвитку творчих і евристичних складових мислення, що врешті-решт призводить до кращого засвоєння нових понять.

Відомо, що нові інноваційні та інформаційні технології в XXI столітті стали не тільки головною рушійною силою прогресу, але й потужним засобом навчання. Зараз майже всі школярі України проходять у школах ази інформаційної культури. За даними соціологічного дослідження для 68% підлітків комп'ютер є робочим інструментом, 12% використовують ПК для розваг, для 18% - це можливість спілкуватися з друзями, а для 2% - можливість відключитися від дійсності [5].

В процесі навчання широко використовуються інноваційні технології з врахуванням специфіки профільності кожного класу. Використання інноваційних технологій в процесі навчання оптимізує процес викладання різних дисциплін у школі. Форма роботи з комп'ютером чи мультимедійною дошкою викликає зацікавленість і учнів, і вчителя. Накопичення учнями візуальних понять за допомогою спеціальних програмних засобів сприяє розвитку вмінь виділяти головне в навчальному матеріалі, акцентує увагу учнів на змістовій стороні понять та явищ. Процес засвоєння нових знань з застосуванням ПК проходить ефективніше, а одержані знання — набагато міцніші.

Учні з вадами слуху повинні в першу чергу бути компетентними в питанні комп'ютерних технологій, адже сьогодні однією з основних вимог при прийомі на роботу стає вміння користуватися комп'ютером. Така вимога пред'являється і секретареві, і бухгалтерові, і редакторіві, і програмісту й іншим фахівцям, У зв'язку з цим освоєння комп'ютерних технологій повинне відбуватися вже в школі, для того, щоб випускник якнайшвидше включався в життя суспільства. Варто зазначити, що для того, щоб ефективно використовувати комп'ютер, треба вміти скоріше не програмувати, треба вміти володіти ефективно готовими програмами, що дозволяють вирішувати різні задачі й зможуть стати джерелом достатку, збагачення для людини з вадами слуху.

Ми впевнилися в тому, що комп'ютерна мультимедійна навчальна програма, яка використовується на уроці, дозволяє:

за мінімум часу на уроці донести до учнів більший об'єм учбового матеріалу, ніж під час роботи з підручником;
своєчасно поповнити теоретичні відомості новими фактами та подіями.

Але слід підкреслити, що ніяка, навіть найдосконаліша комп'ютерна навчальна програма безсилна перед вчительською майстерністю. Тільки вчитель може керувати навчально-пізнавальною діяльністю учнів, залишаючись центральною фігурою навчально-виховного процесу.

Отже, використання інноваційних технологій в навчально-виховному процесі урізноманітнює форму уроку, сприяє виникненню його нової форми, де головна роль буде відведена учням. При цьому робота вчителя не знецінюється, а навпаки учні розуміють, що вчитель - це компаньйон, ваша співпраця існує задля однієї справи. Під час використання на уроках інноваційних технологій учитель одержує задоволення від такого виду навчальної діяльності. Вчитель-новатор повинен зрозуміти, що учні не будуть мислити критично, поки він не створить творчої атмосфери, яка сприятиме активному залученню учнів до процесу навчання. Застосування індивідуалізованих та кооперативних підходів навчання, інтерактивних прийомів, широкого спектру наочності, тактильних технік, мультимедійних технологій, нетрадиційних підходів до підготовки уроків сприяють розвитку пам'яті, уваги, логічного та образного мислення, а найголовніше - сприяють розвитку мовлення, та збільшують словниковий запас учнів, які мають вади слуху. Дієвим також є використання різноманітних форм і методів роботи на уроці: кросворди, ребуси, загадки, лінгвістичні ігри, написання творів-мініатюр. Вчитель-новатор повинен довіряти дітям, треба дозволяти учням вільно розмірковувати, робити припущення, встановлювати їхню очевидність або безглуздість. Використання інноваційних технологій у процесі вивчення різних предметів у школі дає змогу покращити зміст навчання, вдосконалити методи і форми навчання, активізувати та індивідуалізувати його. І все ж таки найкращим прийомом для розвитку учня з порушенням слуху є спілкування. Спілкування з батьками, друзями, однокласниками і звичайно - зі вчителем, який зробить все необхідне для того, щоб дитина відчувала себе повноцінним членом суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андреев В. І. Педагогіка: Навчальний курс для творчого саморозвитку / В.І. Андреев. - Казань: Центр інноваційних технологій, 2000 - С 440-441
2. Визначення педагогічної інновації та педагогічної технології; перелік інновацій [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://pidruchniki.co.in/16980303/pedagogika/viznachennva_pedagogichnovi_innovatsivi_pedagogichnovi_tehnologiyi_perelik_innovatsiy
3. Выготский Л.С. Развитие личности и мировоззрения ребёнка: Психология личности / Л. С. Выготский / под ред. Ю. Б. Гипперштер, А. А. Пузырен. - М., 1982. - 368 с.
4. Зверева І. Д. Концептуальні основи соціального захисту людей з функціональними обмеженнями / І. Д. Зверева, І. Б. Іванова // 36. теорет. та метод. матеріалів для працівників соц. служб для молоді «Інвалід і суспільство: проблеми інтеграції». - Вип.1. - К. Вид. А.Л.Д., 2000. - С 4-Ю.

5. Інформаційні технології в суспільстві [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://mozok.click/731-nformacyn-tehnologyi-u-susplstv.html>
6. Мала К. Аналіз текстів у психолінгвістиці // Вісник Херсонського державного університету: Збірник наукових статей. Психологічні науки / Головний редактор Блинова Олена Євгенівна. - Херсон: Херсонський державний університет, 2015.-156 с.
7. Малина Л.О. До питання про технології розвитку зв'язного мовлення учнів з вадами слуху на уроках літератури // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: Збірник наукових статей. Педагогічні науки: релігії та перспективи. - Київ: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2004. - 137 с
8. Приходько М. І. Об'єктивні фактори діяльності вчителя як валеологічна категорія педагогіки // Вісник Запорізького державного університету: Збірник наукових статей. Педагогічні науки / Головний редактор Толок В.О. - Запоріжжя: Запорізький державний університет, 2002. - 122 с
9. Сутність і особливості педагогічної технології [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/synopsis/pedagogika/part2/044.htm>
10. Ярмаченко М. Д. Шляхи реалізації принципу свідомості у навчанні глухих дітей // Сурдопедагогіка. Хрестоматія. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2003. - Т. 1. - С 95-108.

REFERENCES:

1. Andrieiev, V. I. (2000). *Pedahohika: Navchalnyi kurs dlia tvorchoho samorozvytku* [Pedagogic: Training course for creative self-development]. Kazan: Tsentr innovatsiinykh tekhnolohii.
2. *Vyznachennia pedahohichnoi innovatsii ta pedahohichnoi tekhnolohii; perelik innovatsii* [Definition of pedagogical innovation and pedagogical technology; list of innovations].
Retrieved from http://pidruchniki.com/16980303/pedagogika/viznachennya_pedagogichnoyi_innovatsiyi_pedagogichnoyi_tehnolohiyi_perelik_innovatsiy
3. Vygotskiy, L.S. (1982). *Razvitie Hchnosti i mirovozreniya rebenka: Psikhologiya lichnosti* [Development of the personality and the child's world outlook: Personality Psychology]. Moscow: Prosveshchenie.
4. Zvierieva, I. D. (2000). Kontseptualni osnovy sotsialnoho zakhystu liudei z funktsionalnymy obmezheniamy [Conceptual bases for the protection of people with fundamentalistic restrictions] in *Zb. teoret ta metod. material™ dlia pratsivnykiv sots, sluzhb dlia molodi «Invalid i suspilstvo: problemy intehratsii»*: Vol. 1. (pp. 4-10). Kyiv: VydAL.D.
5. *Informatsiini tekhnolohii v suspilstvi* [Information technology in society]. Retrieved from <https://mozok.click/731-nformacyn-tehnologyi-u-susplstv.html>
6. Mala, K. (2015). Analiz tekstiv u psykholinhvistytsi [Analysis of texts in psihooligistics] in *Visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu: Zbirnyk naukovykh statei. Psykholohichni nauky*. Kherson: Khersonskiy derzhavnyi universytet.
7. Malyna, L.O. (2004.). Do pytannia pro tekhnolohii rozvytku zviaznoho movlennia uchniv z vadamy slukhu na urokakh literatury [To the issue of technologies for the development of contiguous speech for students with hearing impairments in literature lessons] in *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova: Zbirnyk naukovykh statei. Pedahohichni nauky: relihii ta perspektyvy*. Kyiv: Natsionalnyi pedahohichni universytet imeni M. P. Drahomanova.
8. Prykhodko, M. I. (2002). Obiektivni faktory diialnosti vchytelia yak valeolohichna katehoriia pedahohiky [Objective factors of the teacher's activity as a valeological category of pedagogy] in *Visnyk Zaporizkoho derzhavnoho universytetu: Zbirnyk naukovykh statei. Pedahohichni nauky*. Zaporizhzhia: Zaporizkyi derzhavnyi universytet.

9. Sutnist i osoblyvosti pedahohichnoi tekhnolohii [The essence and peculiarities of pedagogical technology]. Retrieved from <http://www.ebk.net.ua/Book/synopsis/pedagogika/part2/044.htm>

10. Iarmachenko, M. D. (2003). Shliakhy realizatsii pryntsypu svidomosti u navchanni hlukhykh ditei [The way of implementing the principle of consciousness in the education of deaf children], in *Surdopedahohika. Khrestomatiia. Vol.1*, (pp. 95-108). Kyiv: NPU imeni M.P.Drahomanova.

Larysa Harniuk. The Use of Innovative Technologies at School Students for Children with Wedding of the Head.

Purpose of the article: Experiences influence of innovative technologies, methods, receptions on the process and the result of educational activities of students with hearing impairments.

Methods of research: method of observation and method of analysis.

The results of the research: can be used in the study of pedagogy and psychology of children with a hearing impairment of the body.

The practical value of the research: recommendations for organizing the learning process, techniques, techniques and techniques can be used during lessons in educational institutions for hearing impaired children.

Conclusions: the use of innovative technologies in the process of studying various subjects at the school makes it possible to improve the content of teaching, improve methods and forms of learning, activate and individualize it, and promote the comprehensive development of students.

The use of innovative technologies in the educational process diversifies the form of the lesson, promotes the emergence of its new form, where the main role will be devoted to students. In this case, the work of the teacher does not depreciate, but on the contrary students understand that the teacher is a companion, your cooperation exists for one cause. When using innovative technology lessons, the teacher is pleased with this kind of educational activity. The instructor-innovator must understand that students will not think critically until he creates a creative atmosphere that will encourage the active involvement of students in the learning process. The use of individualized and cooperative learning approaches, interactive techniques, a wide range of visualizations, tactile techniques, multimedia technologies, non-traditional approaches to the preparation of lessons contribute to the development of memory, attention, logical and figurative hearing thinking, and most importantly - promote speech development, and increase the vocabulary of students, who have hearing impairments. Effective is also the use of various forms and methods of work in the classroom: crossword puzzles, rebuses, riddles, linguistic games, writing miniature works. The teacher-innovator has to trust the children, it is necessary to allow the students to freely think, make assumptions, establish their obviousness or senselessness. The use of innovative technologies in the process of studying various subjects at the school makes it possible to improve the content of teaching, improve methods and forms of learning, activate and individualize it. And yet the best way to develop a disciple with hearing impairment is to communicate. Communication with parents, friends, classmates, and of course - with a teacher who will do everything necessary for the child to feel a full member of society.

Prospects for further scientific research: the issue is investigated, but needs further research through the emergence of new and emerging innovative technologies.

Key words: innovations, pedagogue-innovator, individualization, interactive learning, multimedia technologies, visibility.